

ארבעה חודשים לפני שפתחה ממשלת בגין-שרון

במילחמת-הלבנון, חזה מדור זה מה תהיינה תוצאות ההרפתקה

מאז מורסם המאמר עברו שלוש שנים וחודשיים. היתה מילחמת-הלבנון, ונהרגו בה, עד לכתבת מילים אלה, 650 חיילים ישראלים - נוסף על אלפים רבים של לבנונים ופלסטינים. אך אחרי כל אלה ממשיכים לנהל את ענייני המדינה האנשים ששגו בכל הערכותיהם ומעשיהם, ואילו קומץ המתנגדים למילחמה אז, שצדקו בכל הערכותיהם, נשארו מנוודים.

המאמר מתפרסם להלן כלשונו. תוך השמטת אי-אלה פסוקים שהתייחסו למאורעות שהיו אקטואליים אז, ושאינם חשובים כעת.

המאמר המתפרסם להלן הופיע במדור זה ב-17 בפברואר 1982 - פחות מארבעה חודשים לפני מילחמת-הלבנון.

העולם הזה" מפרסם אותו כאן מחדש. על פי דרישתו של קורא אחד: עלי כהן, ישראלי המתגורר בקופנהאגן. כהן זכר את המאמר כמעט מילולית, וביקש להזכירו לשאר הקוראים, מפני שהיה, לדעתו, "מאמר נבואי".

המאמר נשא את כותרת-המישנה "אין דבר בעולם המצדיק כעת מילחמה בלבנון", ובמרכזו הופיע תצלום ממילחמת יום-הכיפורים: גופת חייל, על רקע של טנק ננוע.

לא לחלחמה!

להפוך את לבנון למדינת-חסות ישראלית, דוגמת המובלעת של רבי-סרן הראר כיום.

פירוש הדבר שאחרי המכה הראשונה... יאלצו הפלסטינים לנטוש את לבנון. המימסר של אש"ף, כוחותיו המזוינים ואולי גם מאות אלפי הפליטים הפלסטינים, יצטרכו להימלט לסוריה.

אריאל שרון אמר לא פעם שהוא רואה בכך דבר טוב. כי הסורים לא יוכלו לסבול את אש"ף בארצם. הם יצטרכו לרחוף אותם ברומה, אל תוך ירדן, ושם ישתלט אש"ף על המדינה. ירדן תהיה למדינה פלסטינית, כנהגת אש"ף, וישראל תוכל סוף-סוף לשאת ולתת עימה.

זה ששוט. ששוט מדי. הרבה-הרבה ששוט מדי. מאורעות בינלאומיים - קל וחומר מאורעות של מילחמה - אינם מתפתחים בצורה כה פשוטה, יכולים לקרות הרבה דברים אחרים.

סוריה לא תוכל לשבת בחיבוק-ידיים. שוחרי-המילחמה יגידו: מה טוב, שתיכנס, וזאת תהיה ההזדמנות להשמיד אותה ואת טיליה, אך מאחורי סוריה עומדת ברית-המועצות...

כל זה בהנחה שארצות-הברית תיתן מראש אור ירוק לסעולה כזאת - שאם לא כן, יעצרו האמריקאים את צה"ל - ששט.

עיתוני העולם הודיעו כי האלוף יהושע שגיא, ראש אמ"ן, נשלח לווינגטון כדי לקבל את האו"ם, כפי שהאלוף מאיר עמית, ראש-המוסד דאז, נשלח לשם ערב מילחמת-ששת-הימים. מכה אל תוך לבנון היא מכה אל תוך קן של צרעות. מאה ואחד דברים בלתי-חזויים מראש עלולים לקרות. הסכנות עולות לאי-שעור על כל רווח מצופה. די בכך כדי לומר: לאו!

או מוחלט מפני שהמילחמה תנחית מכה מוחצת על סיכויי השלום.

יש אומרים: רוצים להעמיד את חוסני מובארק במבחן, לפני הנסיגה הסופית (מסיני). זוהי שטות. מובארק הודיע שלא יתערב, ולא יתערב.

אולם מובארק עוסק עתה בבניית מחדש של הגשרים ההרוסים בין מצרים והעולם הערבי. גשרים אלה יהיו לטובת השלום, וממילא לטובת ישראל. אחרי (הנסיגה מסיני) עשוי להיווצר מצב שבו תחיה מצרים בשלום עם ישראל ועם ארצות-ערב גם יחד. כירייה מסחריים נקאהיר יעמוד הביתן הישראלי בין ביתני המדינות הערביות. עידן חדש עשוי להיפתח. מילחמה בלבנון, שבה לא מתערב מצרים, תעמיד אותה במצב בלתי-אפשרי. היא תהיה שוב המצורעת של העולם הערבי. עמלו של מובארק ייהרס.

הוא לא יתערב - אך הוא ישנא אותנו. אחרי הנסיגה נישאר מול מצרים זועמת, ובצדק. די בכך כדי לומר: לאו!

או מוחלט מעל לכל, מפני שכל מילחמה היא פסולה מעיקרה, אלא אם כן היא באה להגן על עצם קיום המדינה, מול פני סכנה שאין גרולה ממנה.

שום סכנה כזאת אינה קיימת עתה. הפלסטינים עלולים להיות מטורד ביטחוני - אך מדרי של מיטרה זה אינם מצדיקים גם פעולה קטנה, קל וחומר שלא מילחמה.

יש הרואים באש"ף סכנה מדינית - ועל כך נטוש ויכוח במדינה עצמה. יש ריעה של רוב, אך יש ריעה הפוכה של מיעוט - מיעוט שהוכיח, עד כה, שצדק כמעט בכל הערכותיו.

מילחמה היא עניין של חיים ומוות, במילחמה נהרגים בני אדם. במילחמה נהרסים ישובים. אחרי מילחמה יש אלמנות ויתומים. המילחמה גורמת להרס כלכלי.

המילחמה אינה מישחק. לא מישחק של גנרלים, מסכיב לשולחן-החול. לא מישחק של פוליטיקאים, ליד שולחן בחדר מחומם.

די בכך כדי לומר: לאו, אלה פעמים לא!

גדולים מדי, הנסיבות המדיניות עלולות להשתנות לפתע לרעה. שמתפתח לבנות את הקאריירה הפוליטית שלו על מילחמה, עלול להיות לאחר מקורבנותיה. משה ריין זינגן במילחמה וצנח במילחמה. כדרי ישוע: החי על החרב, ימות (ברוב).

(כאן הופיע במקור כתם לכן גדול - החומר נפסל או על-ידי הצנזורה.)

גם דבריה של התעמולה הרישמית על העוצמה האיריה של "המחבלים" בלבנון, על כמיות הענק של תותחים ונשק אחר הזורמות אליהם, אינם מעוררים שום אמון בעולם. כארץ שטופת-המוח כל זה יכול לעשות רושם על מישהו. בעולם מצטיירים האירגונים הפלסטיניים כגמרים מול הענק הצבאי

הכביר, ששמו ישראל. איש לא יאמין כי הנוכח החמוש יכול לפגוע בפיל. התקפה ישראלית תיראה בעולם כולו כמסע-שוד ציני של מדינה אלימה וחסרת-מצפון, הגוזלת את ביבשת-הרש.

ישראל, שקשריה עם מדינות רבות תלויים בחוט רק מאור, תגונה על-ידי מיטב יריריה. המדינות שהצביעו בעדה זה עתה, או שנמנעו מהצבעה, יתחרטו על כך. ישראל תהיה מצורעת אף מדרום-אפריקה הפאשיסטית, מוקצה מחמת-מאוס לא רק בעיני הפוליטיקאים, אלא בעיני האנשים הפשוטים וההגונים בעולם כולו.

די בכך כדי לומר: לאו!

או מוחלט מפני שהיעד המדיני של המילחמה מופרך מעיקרו.

היעד האסטרטגי, כפי שפורסם בהרחבה בעיתונים הזרים, הוא זה: לכבוש את כל המחצית הדרומית של לבנון, עד ביירות, לתחבר עם המדינה-הנוטא הנוצרית הקיימת בחלק הצפוני של המדינה, למסור את המדינה כולה לפלאגנות של הימין הנוצרי,

ש רגעים שבהם אסור לגמגם, להסס, להשיע דברים מעורפלים, להתחמק מהכרעה ברורה. רגעים כאלה חייב אדם הגון - ומפלגה הגונה לא כל שכן - לקום ולומר: הנני. תנה כי כן, זהו הרגע לקום ולומר "כן" או "לא" לגבי המילחמה העומדת בשער, זו המילחמה בלבנון אשר עיתוני-העולם מפרסמים מדי יום את פירטי-פרטיה, שהתבטלה לפני שבועיים כרגע האחרון ממש, והעלולה להתרחש בכל רגע.

הריני קם ואומר: לאו מוחלט!

או מוחלט, מפני שחלק גדול מאוד של הציבור לא יראה במילחמה זו ביטוי לצו העליון של האינטרס הלאומי, אלא תעלול מיפלגתי, ואף אישי.

כך רואים אותה היום אותם שצריכים מחר לרוץ קדימה, להסתער, לנחות, לצנוח, לחרף את נפשם, למות.

וכך יראו זאת מחרתיים בני המישפחות השכולות של מחר - אותן מישפחות החיות ברגע זה את חייהן השלווים בבית, בעבודה, בטויל, שאינן יודעות כי מחר עלולה לרדת עליהן המהלומה הנוראה מכל.

הרברים נאמרים בגלוי, בשחות פרטיות, בנאומים, במאמרים: ממשלת-בגין רוצה לחולל מילחמה לפני הד 26 ביוני כדי להסיח את הדעת ממה שעומד להתרחש בחבלי-מית.

... מילחמה כזאת תהיה אסון לאומי. היא תקעקע את האחרות הלאומית, שנפגעה בצורה כה קשה בשנים האחרונות. די בכך כדי לומר: לאו!

או מוחלט, שיבעתיים, מפני שרבים חושים כאיש אשר רוחו מרחפת על המיבצע הזה, האיש המוזהה עם הרעיון בכל עיתוני הארץ והעולם: אריק שרון.

יהיו המניעים האמיתיים של אריאל שרון כאשר יהיו - לבנים כשלג החרמון או שחורים כאפלט הלילה - רבים, רבים מאוד חושים בו כבר עתה שמניעיהם הם אישיים מאוד.

בתנועת-החרות נטשו הקרב על הירושה. מוקמות קואליציות ואנטי-קואליציות. הכל ממתנים ליום שבו יאלץ בגין לרדת מן הכימה. הכל שואלים: מי יהיה האיש הבא?

אין זה סוד כי אריאל שרון נושא את עינו אל התפקיד הרם ביותר - לא מהיום, אלא מאז ומעולם. והכל יודעים כי סיכויי הם, בשעה זו, קלושים. מולו עומדת קואליציה מוצקה של עסקני-מיפלגה, השונאים אותו, הפוחדים ממנו. המוכנים לעשות את הכל כדי לחסום לפניו את הדרך.

כימים כתיקונם, הירוש של מנהיגה-מיפלגה ומנהיגה-המדינה נבחר על-ידי העסקנים של המפלגה השלטת. לכן, כימים כתיקונם, אין סיכוי לאריק.

אך אם הימים לא יהיה כתיקונם? אם תתרגש מילחמה גדולה, שבה תעלה מעלה-מעלה, כעננים של אש ועשן, ברעמים של פצצות ופגזים, רמותו של הגיבור הרכוב על טנא?

האם לא יהיו אז לאריאל שרון סיכויים שונים לגמרי? האם לא יהיו אז לאריאל שרון סיכויים שונים ששום עסקן בשר-רדף לא יוכל לעמוד לפניו?

ושוב - לא חשוב כלל אם אריאל שרון אכן מסוגל לחשוב בסתר-ליבו מחשבות כאלה, או לא. אני מקווה - באמת מקווה - שלא. אך לא זה העיקר. העיקר הוא שמאות אלפי אזרחים בישראל מאמינים כיום, ויאמינו שיבעתיים מחר, כי הוא מסוגל לחשוב מחשבות כאלה. ולא תסם אזרחים בלבו, אלא גם כמה וכמה מאנשי צמרת.

די בכך כדי לומר: לאו!

או מוחלט, שמה שאתה שואל את יתגנבו רעיונות של חטא לליבו של מישהו: הרב המילחמה היא חרבי-פיפות. לעולם אין לדעת מראש איך יפלו הדברים מבחינה מעשית ונפשית. מיספר האבידות יכול לעלות על המצופה מראש. הנזקים עלולים להיות